

AZILNE PRIČE

Photo: Nemanja Krstić

APC/CZA

ASYLUM PROTECTION CENTER
CENTAR ZA ZAŠTITU I POMOĆ TRAŽIOCIMA AZILA

www.apc-cza.org
www.azilsrbija.rs
www.facebook.com/AzilUSrbiji
twitter.com/APC_CZA

Sadržaj

Uvod	4
Muslima: Ko je kriv za smrt moje male Medine	5
Sara: Samo da beba bude dobro	6
Taha: Otac me doveo u Srbiju i ovde ostavio samog	7
Ahmad: Ja ostajem ovde, umoran sam od puta	8
Hosein: Želim samo da se naspavam i nadišem	8
Šahname: Tužna sam, ali sam malo i srećna	9
Muhamed: Moja hod između života i smrti	10
Mostafa: U Nemačkoj me čekaju žena i kćerka	11
Khan: Mučili su me da im dam novac koji nisam imao	12
Mohamadi: Devojčica mi je ostala u Bugarskoj	13
Hasaim: Povredio sam svoju decu	14
Alireza: Moja porodica vrši pritisak na mene	15
Said: Živ sam jer nisam ušao u taj čamac	15
Mohamad: Želim da otvorim restoran	17
Nouman: Moram da pređem granicu	17
Ajša: Trudim sa od života ovde izvučem najbolje	18
Zahra: Pobegla sam od braka na koji su me naterali	19
Arezo: Kako me je ljubav izdala	21
Roja: Razmišljam da se vratim u Iran	22

Azilne priče

Copyright © 2017 Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila. Sva prava zadržana.

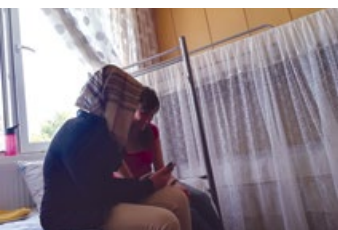
APC/CZA (Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila/Asylum Protection Center) je nevladina, neprofitna, nezavisna organizacija, specijalizovana za zaštitu tražilaca azila, lica koja su dobila azil, prognanih lica i lica koja su u nevolji migrirala u Srbiju. Osnovana je u decembru 2007. od grupe mladih profesionalaca koji su se bavili zaštitom izbeglica (pravnik, psihologa, pedagoga, politikologa i socijalnih radnika) sa stečenim iskustvom u zemljama EU, a sa zajedničkim ciljem zaštite osoba koje beže od progona, izgradnje i poboljšanja srpskog azilnog sistema, borbe protiv ksenofobije i predrasuda prema migrantima, rada na integraciji i rada na izgradnji dijaloga i interakcije sa izbeglicama u lokalnim zajednicama i srpskom društvu u celini.

APC/CZA pruža pravnu, psihosocijalnu pomoć i pomoć u integraciji/ interakciji, tražiocima azila/licima kojima je dodeljen azil/izbeglicama i migrantima, širom Srbije (posebno u i oko azilnih, prihvatnih i tranzitnih kampova na područjima južne, centralne i severne Srbije kao i u pograničnim oblastima zemlje, između ostalog, na područjima Subotice, Beograda, Loznice, Sjenice, Tutina, Lajkovca, Valjeva, Preseva, Vranja, Bujanovca, Dimitrovgrada, Sombora, Sida, Adasevaca, Principovca, Kikinde, Niša, itd.) duže od 10 godina i kao takva organizacija je priznata u Strategiji Vlade Republike Srbije za upravljanje migracijama (Službeni glasnik Republike Srbije br. 59/2009).

APC/CZA je član ECRE (Evropski savet za izbeglice i prognane) od 2011. godine i član IDC (Međunarodne anti-pritvorske koalicije) od 2015. godine, i član Srpskog Konventa (Nacionalna konvencija o Evropskoj uniji - NCEU) i član Konsultativnog foruma EASO (Kancelarija za podršku azilu Evropske Unije).

AZILNE PRIČE

Isposvesti sa granice

Ovu zbirku azilnih priča je realizovao Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila u okviru projekta "**Monitoring and improving asylum and migrants practices in the border areas in Serbia**", koji je finansirao Open Society Initiatives for Europe - OSIFE.

Uvod

Azilne priče su lične priče tražilaca azila, migranata, izbeglica sa kojima su se susretali profesionalni timovi pravnika, psihologa, pedagoga, socijalnih radnika i prevodilaca Centra za zaštitu i pomoć tražiocima azila (APC/CZA) prilikom kontinuiranih i redovnih aktivnosti u graničnim oblastima širom Srbije tokom 2017. godine.

Ovo su priče ljudi koji su boravili ili borave u našoj zemlji, kraće ili duže se zadržavali, koji su dobili pomoć, podršku ili savet. Pričali su priče o razlozima za napuštanje svojih zemalja, problemima sa puta, očekivanjima i snovima da ponovo budu sa svojim porodicama i da budu na sigurnom, ali su pričali i o problemima i izazovima sa kojima se susreću u Srbiji kao svojevrsnoj poslednjoj granici i tampon zoni pred zatvorenim vratima Evropa Balkanskom putu migracije.

Cilj objavljivanja azilnih priča je da se naši građani upoznaju sa ličnim pričama izbeglica o situaciji u zemljama njihovog porekla, teškoćama koje su pretrpeli tokom puta, njihovom boravku u Srbiji kao i nadama koje oni imaju za budućnost.

Ove priče su realizovane u okviru projekta **Monitoring and improving asylum and migrants practices in the border areas in Serbia** koji je podržao Open Society Initiatives for Europe - OSIFE, dok su APC/CZA timovi radeći u centrima za azil u Srbiji ali i na mestima oko graničnih prelaza u kojima borave ljudi prinuđeni da pobegnu iz svojih zemalja, sakupili azilne priče objavljene u ovoj publikaciji.

Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila

Beograd, 2017. godine.

Muslima: Ko je kriv za smrt moje male Medine

Ja sam Muslima. Nesrećna majka iz Avganistana. Moju šestogodišnja devojčicu, moju Medinu je pre dva meseca udario voz na pruzi, na granici između Srbije i Hrvatske.

Tu granicu sam sa svoje sedmero dece, dvoje velike i petoro male prešla 21. 11. 2017. godine. Sa nama je bio i izbeglica iz Maroka Hado. Želeli smo da odemo u Zagreb. Čuli smo da porodice koje imaju malu decu, hrvatska policija ne vraća u Srbiju i da će nas odvesti u Zagreb."

Ali presreli su nas i rekla da moramo da se vratimo u Srbiju, da sačekamo mesec dana i da će onda primiti..

Bilo je veče. Molili smo samo do ostanemo do jutra, jer imamo malu decu, ali nisu dali. Govorili smo da hoćemo azil, a oni su nas sve strpali u kombi i nakon 10-15 minuta otvorili vrata i gurnuli napolje.

Vikali su na nas: "Idi, idi ...

Izbacili su nas tik uz železničku prugu. Mesto je bilo suviše tamno, videli smo malu kućicu pored pruge, a pored kuće bila je neka kutija i stvari za struju.

Nisu nam rekli da tom prugom ide voz, da moramo da pazimo. Nije im bilo važno. Važno je bilo samo da nas vrate.

Deca su bila pospana. Medina je izašla bunovna. Ona je bila mila i poslušna. Vesela moja devojčica. Nikada se nije bunila, hodala je sama iza mene prugom koju smo više osetili pod nogama nego što smo je videli. Bio je mrkli mrak. Kretali smo se kao prema Srbiji, jer su nam tako pokazali rukom.

Nismo prešli više od stotinak metara kada smo čuli strašan huk vetra. U naručju sam držala najmladjeg Amira, a za ruku Rabinu koja nije mogla da diše. Poskakali smo u stranu. Kada je voz prošao najstariji Rašid je osvetlio prugu telefonom i video da Medina leži okrenuta licem prema tlu. Glava i lice su joj bili u krvi. Bila je nepomična. Vrištali smo. Hado je prvi podigao i počeo da doziva policiju. Dete nije otvaralo oči. Pipala sam je. Nisam čula da diše. Vrištala sam, deca su plakala, zvali smo pomoć.

Ne sećam se tačno kada je stigla hitna pomoć, ali uzeli su dete i uneli su je u kola. Moj Rašid, koji govori engleski, molio je da nas povedu sa sobom, ali lekarka im nije dozvolila.

Sve su nas vratili u policijsko vozilo i zaključali vrata. Rašid je pitao gde su otišla kola - za Beograd ili za Hrvatsku. U početku su nam govorili da su je odveli u Beograd, ali kasnije, da moramo da pitamo srpsku policiju.

Dovezli su nas na granicu i predali srpskoj policiji. Odatle su nas odveli u policijsku stanicu u Šid, posle smo krenuli su za Beograd, jer smo mislili da je tamo Medino telo, a ako nije da će tamo stići, da ćemo je tu i sahraniti.

U Beogradu nije bilo mog deteta. Nas su smestili u centar u Krnjači. Tamo smo bili tri noći. Nismo spavali.

Onda su ujutro došla kola iz Komesarijata za izbeglice i rečeno nam je da moramo u Šid, gde će nam hrvatska policija predati telo. Tamo u kapeli na groblju u belom sandučiću ležalo je njeno telo. Na licu krv, uprljana odećica, pocepana, ulepljena kosica, kao bačena i pocepana lutka. Ni od krvi je nisu očistili. Hteli smo da je nosimo u Beograd. Želeli smo da Medinu sahranimo tamo, jer tu ima ljudi koji nas znaju. Želeli smo da to bude po našem obredu, da se od nje oproste ljudi koji nešto znaju o nama, koji nas razumeju, kojima je žao, koji će se pomoliti za nju, ali nije moglo.

Rekli su nam: sve što želite da uradite morate da uradite ovde. Doneli su nam četiri boce vode i rekli da ako hoćemo možemo da operemo dete i da moramo da je sahranimo u kovčegu u koji su je stavili, a to nije u skladu sa našom verom.

Sahraniło smo je tu na groblju. Kraj još tri izbeglička groba. Ostali smo tu u Principovcu. Da budemo blizu nje.

Sada tražimo pravdu. Tužili smo i tražimo da se kazni onaj ko je kriv što je jedno dete mrtvo. Moje dete, a nije moralo. Hoću da se zapiše- da se kaže da je živela Medina Hosini, devojčica koja se radovala životu i da je poginula zato što nekome njen život nije bio važan.

A živela je. Tako mala prešla je hiljade kilometara od kuće i nadala se da će stići u neki bolji svet.

Sara: Samo da beba bude dobro

Jasam Sara, imam 29 godina. Došla sam u Srbiju iz Irana u novembru. Trenutno sam u kampu u Tutinu. Kada sam došla, bilasam u osmom mesecu trudnoće. Porodila sam se u Srbiji krajem decembra.

Jako mi je teško, imala sam mnogo komplikacija nakon porođaja, rane mi nisu zarasle. Ne idem dovoljno često na previjanje i kontrole jer u kampu ne mogu da organizujem prevoz na vreme.

Nisam imala prilike da okupam bebu 40 dana zbog neadekvatnih uslova u kampu. Moj dečak je bio bolestan, imao je visoku temperaturu, a ja nisam mogla da brinem o njemu. Nemam ni čiju podršku, sem supruge. Jako mi nedostaje moja porodica. Da sutubilo bi mi mnogo lakše.

Mužijasa bodelimosad vama škarca, pa ja ne mogu ni da se raskomotim. Sada ne mogu ni o čemu da mislim, sem da se oporavim i stanem na noge. Želim da beba malo poraste, pa da idem dalje. Valjda će nas staviti na spisak za Mađarsku...

Taha: Otac me doveo u Srbiju i ovde ostavio samog

Zovem se Taha. Iz Tunisa sam. Sam sam ovde i niko me neće. Za dva meseca punim 18 godina i onda mi i zakonski neće trebati niko.

U Srbiji sam godinu dana i naučio sam srpski. Ovde sam došao sa ocem. Plan je bio da idemo u Francusku. Odseli smo u hotelu, obilazili Beograd, razgovarali kako ćemo putovati, otići kod naših rođaka u Francusku. Kao i sve porodice iz severne Afrike i mi imamo rođake u Francuskoj.

Ni sada ne znam šta se dogodilo. Ne znam to da objasnim. Ali otac me je ostavio.

Bili smo nedelju dana u Beogradu, on je jednog jutra krenuo napolje i rekao mi da će biti odsutan dva dana i da će se vratiti po mene. Ja sam se šetao po centru, hodao potpuno miran i čekao da se on vrati.

Ali moj otac se nije vraćao.

Prošlo je nedelju dana, zvao sam mamu, ona me je umirivala i govorila da ćetata verovatno uskoro doći.

Ali njega nije bilo. Bio sam jako uplašen. Plakao sa, urlao u jastuk.

Nisam imao više para. Hotel je pozvao centar za socijalni rad i policiju.

Tada sam prebačen u nekidom gde ništa nisam razumeo. Tu su bili moji vršnjaci migranti iz različitih zemalja i srpska deca delikventi.

Užasno mi je bilo teško, i sada mi je teško. Ja ne znam šta je rešenje za mene. Dolaze različiti ljudi koji žele da pomognu, ali ja ne znam kako oni mogu da mi pomognu.

Rekao sam socijalnoj radnici da želim da se vratim u Tunis. Ona je rekla da će započeti proceduru oko mog povratka.

Onda mi je posle, uz žaljenje rekla da ne mogu da se vratim, jer moji roditelji neće da me prime.

Vaspitačica je probala sve, ali nije pomoglo. Sam sam.

Ne mogu da me vrate u zemlju u kojoj sam se rodio jer moji roditelji neće mene? Ne razumem zašto neće da me prime. Ne razumem zašto su me doveli ovde i ostavili.

Užasno mi je teško. Ne znam gde ću.

Vaspitači i psiholozi dolaze, teše me. Ali kako da me uteše?

Izenada su me iz doma prebacili u centar za azil. Tada sam tek shvatio koliko je migrantima teško. Tamo su mi svi pružali podršku koju ja nisam verovatno umeo da cenim. Tukao sam se, pravio probleme...

Ovde nikoga ništa ne zanima, nikome nije stalo. Samo sam jedan među stotinama koje radnici iz kampa vide kao teret.

Teško da ovo mogu izdržati.

Pokušao sam da pređem granicu sa nekim Alžircima. Nisam znao ni koliko je to teško.

Danas mi je socijalna radnica rekla da će me prebaciti u Preševo. Daleko je od granice i kamp je zatvorenog tipa, ali i to mi je u redu.

Ona se iznenadila što sam pristao da idem, ali ubrzo mi kaže da ipak ne može u Preševo. Voze me u Obrenovac. Najgori kamp.

Čekam da prođe dva meseca. Tada ću imati 18 godina i moći ću da se vratim u Tunis. To više neće zavisiti od mojih roditelja. Tada mi neće više trebati.

Ceniću sve što mi ljudi budu dali. Svaku lepu reč. Samo da se vratim.

Ahmad: Ja ostajem ovde, umoran sam od puta

Zovem se Ahmad Nazary imam 17 godina i trenutno sam u kampu u Krnjači. Iz Avganistana sam. Napustio sam svoju zemlju iz straha za svoj život.

Odluka je pala kada je moj brat od tetke poginuo na putu od škole do kuće. Moja tetka ga je čekala da dođe da ruča, ali bomba je pala i on je poginuo.

Nakon toga moja majka više nije spavala, nije mi dala da izlazim iz kuće, živela je u strahu da će se i meni tako nešto desiti. Ona i otac su sakupili novac, dali mi da platim krijumčarima i ja sam krenuo. Povezao sam se sa nekim ljudima i preko Turske, Grčke...evo me u Srbiji.

U Avganistanu smo lepo živeli, moj otac je dosta radio i mogli su mi da mi priušte dosta stvari, imam prijatelje tamo, sve mi to nedostaje. Kada sam se javio roditeljima da sam u Srbiji, pitali su me da li želim da idem dalje, rekao sam da ne želim. Želim da ostanem ovde. Umoran sam od puta, a i u ovoj zemlji se osećam sigurno. Roditelji su mi rekli da je to u redu, drago mi je što me ne pritiskaju da idem dalje.

Hosein: Želim samo da se naspavam i nadišem

Ja sam Hosein. Inženjer sam. Imam 45 godina iz Avganistana sam. Ovde sam sa ženom i četvoro dece već 11 meseci. Smešteni smo u kampu u Krnjaci.

Na sigurnom smo, ali ja i dalje živim u strahu, sa košmarima. Noću se budim sav u znoju, prestravljen da sam još uvek u zatočeništvu pod zemljom. Još čujem korake na daskama iznad moje glave, po kojima hodaju moji mučitelji Talibani koji bi svaki čas mogli da me ubiju.

Proveo sam u toj rupi šest meseci i još čujem njihoveglasove, osećam prašinu kako mi pada po licu kosi, telu. Ležim na zemlji, toplo mi je, i dalje ne mogu da dišem. Žedan sam. Nisam sam, i drugi su tu, vidim jednog kako sedi poguren, glava mu je naslonjena na kolena, ne vidim da diše.

Ne mogu da izbrišem iz glave te dane,mirise, taj osećaj bola, praznine, ukus blata u ustima. Veliki ožiljak na stomaku od udaraca ne da mi da zaboravim strahotno mučenje u zemlji koja mi je nekada darovala život.

Danju šetam oko kampa,dok se ne umorim. Moja žena ne govori ništa kada vidi da u pola noći ustajem i izlazim iz sobe, budna je svaki put, znam. Tada je volim još više. Volim njenu snagu koju izražava kroz nežnost. Pokušavam da mislim na nju i decu kada ležim budan ili hodam oko kampa, a ne na strahote koje mi je doneo rat.

A pre tog događaja, moj život je bio lep, ispunjen. Radio sam kao mehanički inženjer, obezbedio sam svojoj porodici lagodan život, voleo sam svoj posao. Kada bolje pomislim jako sam voleo svoj posao. Ponekad bi po ceo dan bio na poslu i kada treba i kada ne treba, jer sam se tamo osećao tako slobodno, suvereno.

Sve je to stalo i nestalo. Iščupali su me iz mog sveta, oduzeli svaku radost i u moju svest usadili užas.

Čak i pogled na sve što je lepo me povredjuje, jer ja sam svoje lepo izgubio.

Vidim lepotu Srbije i ljudi koji mi ovde pomažu ali to nisu moji ljudi, ovo nije moja zemlja, ovo nije moj dom. Teško je to razumeti ako niste prošli kroz to.

Ali na kraju se ipak zahvalim Bogu, živ sam, kakav god život da živim sada, živ sam. Kada su me Talibani zatvorili moja žena me spasla. Sve je prodala i bez straha se suočila se sa oličjem zla i izvukla me iz kandži smrti.

Živ sam. Možda i povratim neki svoj život. Ponekad osetim radost kad udahnem vazduh duboko. Onda pomislim zaspacu večeras.

Nameravamo da idemo dalje ka Evropi, ali bih sada da predahanem ovdena sigurnom. Da se naspavam i nadišem.To je za mene sada život.

Šahname: Tužna sam, ali sam malo i srećna

Zovem se Šahname Ahmady. Imam 11 godina. Mi smo iz Avganistana. Moja porodica je tužna porodica, jer smo imali jako težak put do Srbije, a najteže je bilo što se moja mlađa sestra utopila u moru. Bili smo u čamcu u kome je bilo previše ljudi. Bili su veliki talasi. Blizu obale se čamac prevrnuo, svi smo vrištali. Kada smo došli do obale moje male sestre nije bilo. Od tada mama stalno plače, a tata govori da je kriv što je nije izvukao.

Oni su stalno tužni i ja sam ponekad, a ponekad sam i srećna. Kada smo došli u Srbiju prvo smo bili smešteni u kampu u Preševu. Tamo mi se nije dopadalo, jer nisam mogla da izađem da kupim sladoled kad ja želim, na primer, a prodavnica je ispred kampa. Nekada bi mi ljudi koji rade u obezbeđenju kupili, a nekada bih samo morala da sačekam vreme kada je dozvoljeno da se izađe iz kampa. Onda smo se preselili u kamp u Krnjači. E od tada sam više srećna, jer idem u školu. Imam puno drugara, naučila sam srpski..., moj učitelj je baš dobar, a najviše me raduje što nisam u kampu. Imam brata i sestru, oni su mlađi ne idu još, a ja im sve ispričam kako je meni bilo i učim ih sve što mene uče u školi.

Moji roditelji su i dalje tužni, ali vidim da ih raduje i da su jako ponosni što idem u školu, što pričam srpski.

Ali mi ćemo ići u Nemačku.

Ja ću kada odem tamo jednog dana opet doći ovde, u ovu školu da vidim svoje drugare.

Muhamed: Moja hod između života i smrti

Imam 16 godina i zovem se Muhammed. Iz Pakistana sam. Domovinu sam napustio pre 6 meseci i krenuo kod brata koji je u Austriji. On je pobegao iz Pakistana pre devet godina, jer se plašio ljudi koji su iznuđivali novac našeg oca. On i otac su vodili mali porodični biznis, a mafijaši su ocu neprestano tražili novci pretili da će ubiti mog brata ako im ne da. On im je plaćao dok je mogao, ali tome nije bilo kraja. Jedini izlaz je bio da moj brat nestane i nestao je. Sada je u Austriji.

Njegovim stopama krenuo sam i ja. Preko Irana, Turske, prešao sam Grčku i Makedoniju, da bih na kraju stigao u Srbiju. Putovao sam sam, ali samu putu upoznao razne ljude. Sa nekim od njih sam se zbližio, ali su oni odlazili, a ja opet ostajao sam. Nikada pored mene nije bio neko moj, član moje porodice ili dobar prijatelj. To mi nedostaje. Na putu sam preživeo mnogo stvari, koje moji vršnjaci ne mogu ni da zamisle. Vožnju u gepeku, u brodu koji tone, zatvor, pokušaj prelaska granice, batine, povrede...

Svoj put bih nazvao igrom života i smrti.

Iran sam prešao u gepeku autu kome nas je bilo petoro. „Kako petoro ljudi može da stane u gepek?“ Ne biste verovali. Svi smo ušli, ležali smo jedni na drugima, a vozač nas je pogurao da bi mogao da zatvori gepek. Izašli smo tek na granici sa Turskom. Granicu smo prešli peške. Utrnulih udova hodali smo osam sati.

U Turskoj sam proveo 3 meseca. Ostao sam bez novca i tražio nešto da radim, jer praznih džepova nisam mogao dalje. Našaosam posao farbici gde se prave torbe, ali kada su posle tri meseca odbili da me plate krenuo sam sa grupom mojih sunarodnika za Grčku. Brodom. To je bilo jako loše iskustvo, koga ne želim ni da se sećam. Na brodu je bilo previše ljudi i mnogo njih se usput udavilo. Bilo je užasno.

Kada sam sam se dokopao Grčke obale, bio sam presrećan što sam živ i mislio sam da ništa gore od toga ne možeda mi se dogoditi.

Međutim, može, saznao sam uskoro.

Kada sam stigao u Grčku nisam se prijavio u policiji, pa sam uhapšen. Proveo sam mesec dana u zatvoru. Stražari me nisu tukli, ali su se prema nama zatvorenicima ophodili neljudski. Na primer, naša ćelija nije imala toalet, i kada želiš da ideš u toalet moraš da lupáš stražaru na vrata, a njega često mrzi da ti otvori i pravi se da te ne čuje... Možete zamisliti kakva je to muka i poniženje.

Srećom, pustili su me posle mesec dana. Imao sam sreće, jer mnogi migranti iz istog razloga zbog koga sam ja pritvoren, u zatvoru u Grčkoj provedu i po šest meseci.

Čim sam izašao iz zatvora krenuo sam dalje i preko Makedonije sam došao u Srbiju. Ovde sam dva meseca.

Deseti dana pošto sam se smestio u kamp u Krnjači, pokušao sam da pređem granicu sa Mađarskom. Nisam uspeo. Naleteli smo na mađarsku policiju, počeli smo da bežimo, i ja sam preskačući ogradu, pao i slomio nogu.

Uspeo sam da pobegnem, ali sam ostao bez svega što sam imao - malo uštedevine, garderobe, obuće, svega. Jedino što mi je ostalo je mobilni telefon, što mi je važno zbog kontakta sa porodicom. Da su me uhvatili ostao bih i bez njega.

Sada imam samo ovu trenerku na meni i ove papuče, rasparene su. Neki migranti iz kampa su mi dali po jednu... Ali dobro sam, noga mi se oporavlja. Skinuli su mi gips, hodam i dalje sa štakama, idem na terapije... Uskoro ću moći normalno da hodami onda ću opet na granicu. Moram da stignem do brata. To mi je jedini spas. On radi isigurno bi mi tamo bilo dobro. On bi me iškolovao.

Valjda ću uspeti, pa ta Austrija je tako blizu Srbije...

Mostafa: U Nemačkoj me čekaju žena i kćerka

Zovem se Namazi Mostafa, imam 35 godina. Došao sam iz Irana u poslednjem trenutku. Tajna obaveštajna služba mi je kucala na vrata tri puta. Nisam ništa uradio, ja sam samo pisac. Ali u Iranu je opasno i pisanje, naročito ako pišete ono što mislite.

Nakon prve „posete“ znao sam da neće odustati i da moram skloniti porodicu. Uz pomoć nemačke ambasade moja žena i ćerka su napustile Iran i sad su u Nemačkoj.

Ja sam ostao.

Kada su došli treći put, nakon pretresa, maltretiranja, sumnjičena, odlučio sam da odem.

U kampu u Sjenici sam dva meseca. Želim da što pre vidim svoju ženu i ćerku. Objašnjeno mi je da imam pravo na spajanje porodice, ali znam da to traje.

Uopšte ne mislim o tome kako mi je ovde. Ne razmišljam. Samo mislim kada ću videti svoje i trudim se da odagnam strah da će se nešto možda promeniti, iskomplikovati i da ću ostati ovde i da će moja porodica živeti bez mene.

Khan: Mučili su me da im dam novac koji nisam imao

Zovem se Khan, iz Pakistana sam, pripadam grupi Paštuna. Imam 30 godina. Jako je loše bilo u mojoj zemlji, jako. Talibani su maltretirali i mučili moj narod. Otimali su ljude, odvodili ih, mučili...Svakog dana čekaš kada će doći red na tebe. Pre godinu i po dana sam odlučio da ne čekam.Krenuo sam na put. Bilo je dugo i teško. Gladan sam hodao satima, često sam se smrzavao, ali nisam se zaustavljao, želeo sam samo da dođem do neke zemlje u kojoj ću biti siguran.Nisam razmišljao inisam znao koja je to zemlja. Došao sam do Grčke. Bio sam u kampu oko mesec dana i shvatio da tu neću imati normalan život,da neću moći da živim skromno, da nećumoci da zaradim za hleb i opet sam odlučio da idem dalje. Ni slutio nisam šta ću doživeti na putu kroz Grčku prema Makedoniji.

U Grčkoj sam iz kampa krenuo peške. U jednom trenutku ugledao sam grupu ljudi koja se kreće ka meni. Neki od njih su izgledali kao izbeglice, kao ja, a neki su mi ličili na lokalno stanovništvo. Prišlisu mi i pitali gde sam pošao.Nisam ni stigao da odgovorim, a jedan od njih me je uhvatio za kapuljaču dukserice i počeo da vuče. Ostali su mu se pridružili. Nisam znao gde me vuku, pitao sam ih, ali nisu odgovorali. Nakon deset minutatog guranja spustili su me niz neke stepenice. Ne znam gde. Sećam se samo da je to bio uzak i mračan prostor. Stali su pred mene.Već sam mogao da procenim ko su, delovalo mi je da su izmešani-Avganistanci, Rusi, Grci...

Pitao sam ih šta žele od mene, neko vreme su ćutali, a zatim je jedan rekao-"Sve, vadi sve što imaš". Ali ja ništa nisam imao osim ranca na leđima sa par odevnih stvari, mobilni telefon inekih-par stotina evra. Sve sam im dao. Mislio sam ok to je to, sada sam slobodan, nastaviću dalje, snaćiću se. Ali ne, nisam bio slobodan. Tražilisujoš, ali ja nisam imao šta da im dam. Pretresli su sve moje stvari, izvadili sve iz ranca, pretresli džepove. Mislio sam to je to, pustiće me. Ja sam obična izbeglica, znaju da nemam ništa više od toga. U jednom trenutku, jedan od njihjako visok i krupan koji mi je uzeo mobilni telefon, prišao mi je, uneo se u lice i zapretio -pozovi koga imaš, oca, majku, neka ti pošalju.

Ja sam govorio da nemam nikoga, da su mi svi su pobijeni, da sam sam krenuo na put. Nisu mi verovali.

Od tog trenutka krenuo je pakao koji je trajao celu noć-za mene večnost. Mučenje. Prvo su me šamarali, pesničali, oborili na pod, šutirali. Nakon svakih nekoliko

udaraca postavljali bi isto pitanje- "Da li si se predomislio, hoćeš li sada zvati nekoga da ti pošalje novac".

Nisam ih lagao, zaista nisam imao koga da pozovem. Izgovarali su svašta, pretili da ću zapamtiti ovu noć ako je preživim, nastavljali da šutiraju. Mislio sam da će shvati da nemam koga da pozovem i da će prestati. Ali ne, udarci su bili sve jači, a bolovi sve manje izdrživi. Sada sam već bio ubeđen da će me ubiti. Molio sam se da to učine što pre, da ne trpim te muke, a nisam ni znao da me muke tek čekaju...

Odveli su me u neku napuštenu udžericu, ne odveli, odvukli. A zatim je krenuo pakao. Ležao sam na stomaku, kada sam odjednom osetio tečnost na svojim leđima i strašan, neopisiv bol. To nije bio bol, to je više od bola. Voleo bih da postoji izraz da se opiše ta količina pečenja kože. Peklo me je, peklo, kao da si me vatrom palili. Osetio sam kako mi se koža otvara. Ne znam šta je to bilo, kakvi otrovi, kiselina. Ne znam ni koliko je trajalo sve to.

U momentu kada sam ih sreo, bio je sumrak, a kada sam ja otvorio oči gledao sam svetlost. Noć sam proveo u nesvesti i sada sam se setio svega. Mojih mučitelja nije bilo, ne znam kada su me ostavili na miru i gde su nestali.

Ispuzao sam napolje. Bio je dan. Bolelo me je, mnogo je bolelo. Pokušao sam da ustanem, ali nisam mogao ni da se pomerim. Ležao sam tako i čekao, ne znam šta, valjda da se neko pojavi, ili ništa možda nisam čekao, jednostavno nisam mogao da se pomerim. Nakon nekog vremena pojavili su se neki ljudi. Grci koji su tu živeli. Odveli su me u bolnicu. Ostao sam tamo oko mesec dana. Imao sam rane svuda po telu. Dugo je trebalo da se oporavim.

Kada sam izašao iz bolnice krenuo sam dalje.

Evo meu Srbiji, u kampu u Obrenovcu. Nije loše ovde, mnogo se bolje osećam, niko me ne dira i ne tuče. Ali želim dalje... Želim da odem u neku zemlju gde ću se osećati sigurno i gde ću moći da živim normalno, da radim i zarađujem... da stvorim porodicu... Ali dug je neizvestan moj put.

Mohamadi: Devojčica mi je ostala u Bugarskoj

Mi smo iz Avganistana. Ja sam Mohammadi Abdul, imam 32 godine, a osećam se mnogo starije.

Došao sam u Sjenicu pre tri dana. Moje dete je u Srbiju stiglo pre mene. Sada mi je to smešno, ali tada umalo nisam poludeo. A dogodilo se tako što smo moja žena i naše tri kćerke pokušali da uđemo u Srbiju iz Bugarske. Pošto je nas dvoje, a imamo tri male devojčice, jednu od njih je nosio naš sunarodnik koga smo upoznali u putu. Sve vreme smo se krili od bugarske policije, a oni su nas jurili čak i kada smo ušli na teritoriju Srbije. Uхватili su mene i ženu i naše dve devojčice, a treća je ostala u rukama stranca. Deset dana nismo znali ništa o njoj, a dva meseca je nismo videli.

To je bio užasan period. I dalje ne mogu da verujem da je trebalo dva meseca da se moje dete vrati u Bugarsku, a onda smo opet sve četvoro zajedno pešli granicu. Evo nas ovde. Želimo dalje, ali videćemo kako. Još se nismo oporavili od šoka. Najveći strah svih nas je da se ne razdvojimo od porodice. A nama se baš to desilo.

Hasaim:Povredio sam svoju decu

Zovem se Hasim, iz Avganistana sam. Svoju zemlju sam napustio sa ženom i četvoro dece. Nismo mogli više da izdržimo, tamo nema života. Svakog dana se pitaš da li ćeš dočekati naredni dan. I još gore, svakog dana se pitaš da li će tvoja deca dočekati naredni dan. Zato smo krenuli. Nismo mnogo razmišljali. Mnogi su već otišli. Put je bio jako težak. Četvoro male dece, ne mogu mnogo da hodaju, umaraju se, naizmenično smo ih sve nosili žena i ja...

I tako putujući mesecima došli smo u Srbiju.Ovde smo već 8 meseci.

Ne želimo da ostanemo ovde, zaista želim svojoj deci da obezbedim bolju budućnost. Pokušavali smo da pređemo granicu više puta, mnogo puta, poslednji put pre mesec dana. Nekoliko dana smo proveli u šumi, u blizini hrvatske granice, čekajući priliku.

Deca su plakala, nismo mogli da ih smirimo. Pokušavao sam da im pričam, učutkivao sam ih, nije vredelo. Znao sam da ako nas policija čuje, uhvatiće nas i vratiti nazad. Nisam znao kako da ih umirim, uzeo sam lepljivu traku i zalepio sam im usta. Znam da je to užasno i nehumano, ali nisam znao šta da radim i kako da ih smirim, a želeo sam da pređemo granicu. Ne zbog sebe, nego zbog njih. Užasno sam se osećao dok sam im to radio, ali morao sam. Kada smo konačno pokušali da pređemo granicu, uhvatila nas je hrvatska policija, gurala i udarala, a zatim su pucali u vazduh. Deca su vrištala, sve vreme. Više sam čuo njihov vrisak i plač nego same pucnje, više me je to bolelo nego sami udarci policajaca. Proterali su nas i ponovo smo se vratili u Srbiju.

Gladni, izmoreni, uplašeni razočarani i nesrećni vratili smo se u kamp.

Odmah sam primetio da moja četvorogodišnja kćerka ne priča. Mislio sam da je to privremeno. Dali smo deci hranu, ali ona nije htela, odbijala je. Mislio sam da je i to trenutno, nisam hteo da insistiram, znam da su se mnogo uplašili. Zaspali smo, a onda u toku noći probudio me je vrisak. U tom trenutkusamsanjao kako me policija tuče, san mi je prekinuo taj vrisak, uplašio sam se, nisam u trenutku znao gde se nalazim i šta se dešava. Ugledao sam ženu kako drži u naručju našu četvorogodišnju kćerku koja ne prestaje da vrišti, a ona je ljuljala. Grlio sam ih, smirivao.Plač nije prestajao... Ne znam koliko dugo, i ne znam kako se smirila, mislim da se umorila i ponovo zaspala.

Narednih 15 dana trajao je pakao sa njom. Ništa nije htela da jede, nije htela da govori, svaku noć nas je budila, imala je noćne more. Pokušavao sam na sve načine da je umirim. Pokušavao sam na sve načine da je ubedim da jede, molio

sam je, ubediavao, nekad bi se iznervirao i vikao, a onda bi ona briznula u plač. Tada sam shvatao šta sam uradio, izvinjavao bih joj se, pokušavao da je smirim, ali onda je bilo još teže, ... Plakala bi i vrištala sve dok se ne bi umorila... Nisam znao šta da radim sa njom, mnogo sam se plašio, dani su prolazili a njeno stanje se nije menjalo. Trudio sam se da je zainteresujem nečim, pokušavao sam da se igram sa njom, pričao sam joj što više, bez obzira što ona nije govorila. I onda kroz neko vreme počela je pomalo da jede, počela je ponovo da priča, ali njene noćne more još traju... Idalje nas budi svake noći, plače u snu, vrišti... Ne znam kako da joj pomognem. Ne znam kako da pomognem nama.

Alireza: Moja porodica vrši pritisak na mene

Imam 17 godina, došao sam iz Avganistana sa ujakom i njegovom porodicom. Zovem se Alireza Jafari. Užasno se osećam, umoran sam od svega, otišao sam iz svoje zemlje kako bih imao bolje uslove za život, ali ostao sam u Srbiji, gde neću moći da se zaposlim.

Osećam pritisak i obavezu prema svojim roditeljima. Oni se stalno nadaju da ću preću granicu i uspeti da obezbedim sebi bolje uslove za život i pomognem i njima. Odvojio sam se od svog ujaka i sada putujem sam, mislim da imam veće šanse da brže predem granic kao maloletnik bez pratnje, ali naravno da mi je teže sada kada sam sam u kampu u Subotici.

Said: Živ sam jer nisam ušao u taj čamac

Moje ime je Said. Imam 35 godina. Već dugo sam na putu.

"Ne ulazimo u taj čamac" - rekao sam suprugi dok smo stajali na hladnoj, peskovitoj obali u Izmiru, sa narandžastim prslucima na sebi, posmatrajući kako snažni vetar podiže visoke, sive talase na kojima se, zakačen konopcem za obalu, ljuljao pohabani, ribarski brodić.

Kada smo stigli u Tursku, krijumčari su mi pokazali fotografije lepih brodova kojima ćemo, kako su tvrdili bezbedno preći u Grčku, ... A ja sam im poverovao i skoro doveo svoju porodicu u opasnost. A oni su mi sve. Oni su mi najvažniji...

Jako sam ponosan na svog sina. Imao je godinu i po dana kada smo stigli do Turske. Tek je prohodao, a izdržao je svašta, prošao svet od onih planine u Iranu, do ovog nepreglednog, uskomešanog mora. Onako majušan, zamršene kose isprskane peskom i kapljicama slane morske vode, video je da čekamo da se desi nešto, da uđemo u čamac, koji ni malo nije ličio na one lepe brodove sa slike koju su nam pokazivali krijumčari. Majka ga je privila čvršće uz sebe, da ga zaštiti od jakog vetra i talasa, a mene je za trenutak, samo za trenutak preplavila tišina... Treba da se ukrcao, da uđemo u onaj stari, ribarski čamac? Sa pedeset ljudi?

Nikada neću zaboraviti sliku tog čamca koji se, ljuljao privezan za obalu, a talasi su udarali u njega.

Dok sam okretao glavu prema brdovitoj padini, smišljajući kuda da krenemo, slučajno sam ugledao beživotno telo...Izbačeno na obalu.

“Ne ulazimo u taj čamac” - rekao sam. Uhvatio sam suprugu za ruku, uzeo sina u naručje i brzim koracima se udaljio od obale, penjući se gore, u planine, kao da me neko goni.

Nisam znao kuda tačno idemo, ali morali smo da požurimo, hodajući preko kamenitih padina brda, probijajući se kroz šiblje. Brzo i bez stajanja. Slika onog čamca nije mi izlazila iz glave i nastavili smo. Peške. Ka Bugarskoj. Bez obzira na sve, bio sam miran. Taj trenutak ću pamtititi. Tu odluku. Zbog nje sam nekako srećan, iako sam u izbeglištvu već skoro godinu dana.

Pre polaska iz Iraka, obećao sam ženi da ću joj kupiti telefon, najnoviji. I kupio sam ga, poklonio joj ga dan pred polazak iz Iraka. Oteli su joj ga u Bugarskoj, kada smo prešli granicu, nakon par dana pešačenja. Jednostavno, kao da tako treba. Stisnuo sam usta, zube, ne želeći da vičem. Pa to je imovina, to je naše... Uzeli su i ostale vredne stvari koje smo imali sa sobom.

Nastavili smo put ka Srbiji, ali nisam bio očajan, jer ipak, najvrednije što imam je uz mene. Moja porodica.

U Preševu mi se rodila moja ćerka, koja sada već pomalo sedi. Sada nas je četvoroi živi smo. Upoznali smo porodice iz Avganistana, Iraka, Irana, živeli sa njima u Prihvatnih centara u Preševu, Somboru, Subotici...

Naučio sam da čekam..

Pre dva dana moja porodica je iz Subotice premeštena u Mađarsku. Trebao sam i ja sa njima da krenem.

Morao samda ostanem, moram nazad u Irak. Pre neki dan javili su mi da u blizini porodične kuće, gde mi žive majka i sestra, padaju granate i da one nisu sigurne. Rastrzan mislim a svojoj supruzi, koja će morati nastaviti sama sa decom, ipak sam doneo sam odluku da se vratim u Irak i pomognem majci i sestri. Porodica mi je sve. I jedna i druga.

Moram da se vratim preko Grčke za Tursku, pa u Irak...Ne znam kako ću im moći pomoći, ali ne mogu ja negde na sigurnom da pijem čaj, dok mi majka i sestra strepe za život svaki dan.

Slika malog ribarskog čamca mi je pred očima. Moraću ovaj put ući u neki poput njega. Valjda će mi sreća biti naklonjena, jer moj put još nije završen.

Mohamad: Želim da otvorim restoran

U Srbiji sam dve godine. Zovem se Mohamad Ilyaa, imam 26 godina, iz Pakistana sam. Želim da ostanem ovde, želim da radim, san mi je da otvorim pakistanski restoran u Srbiji. Imam radnu dozvolu, pa i zvanično mogu da radim.

Problem je što ne govorim srpski jezik. Ne pričam ni engleski. Moj prijatelj koji priča engleski je stalno sa mnom i zbog toga nisam nikada učio ni srpski ni engleski.

Sada sam počeo sam da učim srpski, jedna volonterka mi drži časove. Srpski mi zvuči baš teško, ali imam volju da učim, kako bih ostvario svoj san.

Kada naučim jezik, planiram da se zaposlim, a onda i otvorim svoj pakistanski restoran. Nadam se da će moj slučaj proći dobro pred policijom i da ću moći da ostanem u Srbiji.. Verujem da me sudbina neće izneveriti.

Nouman: Moram da pređem granicu

Ja sam Nouman. Imam 14 godina. Dolazim iz Parachine, možda si čula za taj grad? Ukucaj na telefonu, to je veliki grad, sigurno ćeš ga pronaći na internetu. U Parachini pada najviše kiše, i sve je zeleno, a ima i snega zimi...puno snega.

Kao i u Iranu. U Iranu sam prespavao dve noći, baš je bilo hladno...Video sam ljude koji su umrli, tamo u planinama Irana. Ne, nije mi problem da pričam ovu priču.

Hodao sam uz različite ljude, grupe ljudi, sve do Turske. Neka sila koja te vodi, ne da ti da se bojiš. Oko tebe su nepoznate, mračne šume, nepoznati, nekad zastrašujućih ljudi, često sa oružjem, dogovaraju se gde je bezbedno i kuda dalje preći...

Moj prvi posao...Kada sam došao do Turske, uspevam da se zaposlim, i u Turskoj sam napunio 13 godina. Čistio sam smeće sa ulica devet meseci. Ne, nikom nije bio problem što sam dečak, ni meni nije, zašto bi? Upoznao sam nove ljude, one koji me mogu odvesti dalje, jer ja još nisam stigao do cilja. U jednoj stvarno mračnoj šumi, čekali smo krijumčara, trebalo je taksijem da pređemo u Bugarsku. Izgleda da nije bila tačna informacija. Uf...Morali smo da se premestimo na drugu lokaciju, u drugu šumu. A tamo...tamo je ležao leš nekog čoveka. Dok je nas desetak čekalo šta i kako dalje, odjednom su uperili svetla u nas. Ruke ruke gore povikali su! Ko je taj čovek, da li je bio sa vama, pitali su. Stajao sam, sa rukama podignutim u vazduh sve dok nas nisu ubacili u kombi i odveli u policijsku stanicu.

Ne, ne sećam se kao se zove taj grad. Ali, Allah je bio s nama došla je neka druga policija, u obojenim uniformama...Drugačiji od ovih prvih. Lepo su sa nama pričali i izveli nas iz stanice. Nismo otišli u zatvor. Ali su nas opet stavili

u kombi i odveli u zatvoreni kamp. Tamo sam proveo 3 meseca, ma nije važno... Da, uvek sam imao sa sobom telefon. I sad ga imam...Ne znam koji po redu. Moraš biti stalno u kontaktu. Sa kontaktom. Da, krijumčarem. Moja porodica je platila, kako drugačije?

Porodica je želela da me spasi, da odem. Živim na granici sa Avganistanom... Pucnjevi, eksplozije, posebno u mom gradu, da....kao rat. Ali nisam zbog toga morao da odem. Detinjstvo sam proveo u siromašnom delu Parachine, većinu na ulici, među starijim "opasnim" momcima. Znaš, imao sam problema, često uzimaoh drogu i alkohol. Šta su mi ovi ožiljci? E, njih svi moji drugovi iz Parachine imaju.

Mama i tata, i cela porodica uvek su bili jako zabrinuti za mene...Stalno su govorili - šta će biti sa tobom, moraš da ideš odavde. Rekli su da moram da odem...Imao sam tada 12 godina i krenuo sam. Sam. Nisam znao šta će se tačno promeniti, kako će sad meni, ili mojoj porodici biti bolje, ukoliko odem.

Skoro pola godine sam u Srbiji, bio sam u Sjenici, u kampu. Nisam želeo tamo da ostanem...Došao sam da budem blizu granice koju ću preći.

Sad živim u šumi na granici sa Mađarskom, već mesec dana. Dobro je ovde. Imamo i šatore, i ognjište...i lekari me redovno pregledaju.I vi dolazite da pričate sa mnom. Ovde su svi Avganistanci sem mene. Ali, kakve veze ima, ja sam Pakistanac, on je Avganistanac...Niko mi nije pravio problem.

Ne brojim koliko sam puta pokušao da skočim i preskočim onu ogradu, vidiš? Vidi se odavde. Bio sam i na hrvatskoj granici, jednom i na rumunskoj...Da, izgledam starije, malo me bole pluća, ali ok, vidiš... pušim. Nije to ništa... Vezbam svaki dan, ovde,na ovom drvetu. Moram biti snažan.

I noćas sam uspeo da preskočim, ali uhvatili su nas trojicu...Ostali su uspeli da pobjegnu...Ne znam gde su. Prvo su uperili svetla u nas, znam te psovke, na mađarskom, svaki put viču isto. Nazad! I odjednom sam osetio kako me peku, bole oči...Morao sam da se sagnem, a oni su odmah počeli da udaraju.Prvi udarac sam dobio u leđa, i pao. Nastavili su, onim njihovim velikim palicama...Po nogama, vidiš ovde, sa ove strane? Ma, proći će. Ali, uzeli su nam telefone. Bacili su ih na zemlju i čizmom smrskali. Bez telefona ne mogu...Da, prijatelji mi mogu dati telefon da se čujem sa porodicom, ili sa kontaktom. Ali, uskoro ću nabaviti novi. Ne razumem zašto se tako izživljavaju. Posle pola sata su nas pustili i ponovili. Nazad!

Nedavno sam se probudio...Uvek spavam preko dana. Sad ćemo kuvati Šir Čaj. Jako je dobar, sladak. Puno mleka, sa crnim čajem i šećerom. Šir Čaj.

Neću da idem u kamp.Znam da dolazi zima, znam da tamo mogu spavati u krevetu, ali moram biti ovde, pokušavati.Moram da pređem.

I možda ću sledeći put uspeti, Inshallah.

Ajša: Trudim sa od života ovde izvučem najbolje

U kampu u Sjenici sam oko godinu i po dana, možda i više, više ni ne merim vreme. Iz Avganistana sam. Zovem se Ajša i imam 36 godina. Volim Sjenicu zato što su ljudi ovde prijatni prema nama, niko nas ne gleda čudno. Ovde dosta žena isto nosi marame, pa ljudima to nije čudno. Čak imam uslove i da radim. Pomažem u jednoj mlekari, pravim paprike sa pavlakom. Moj muž ovde isto dosta radi, pomaže kada treba da se seku drva ili nešto oko građevinskih poslova porodicama u okolini.

Imamo petoro dece, dva dečaka i tri devojčice. Najmlađa ćerka ima skoro dve godine, a najstarija 16 godina. Posebno me čini srećnom što njih četvoro idu u školu. Kada je Centar za pomoć tražiocima azila troje moje dece upisao u školu, oni su bili toliko srećni i toliko su pričali o školi da je i moja najstarija ćerka poželela da ide u školu, iako je prerasla taj uzrast. Bila je toliko uporna i toliko je to želela, da sam je jednog dana uzela za ruku i krenula sa njom u školu. Došle smo u školu i nekako, pola na engleskom, a pola „rukama i nogama“ sam objasnila o čemu se radi. Kada su je prihvatili i upisali bile smo jako srećne.

Već imam i kontakt sa jednom od učiteljica koja živi blizu kampa. Ona je učiteljica mog sina, koji ide u prvi razred. Kadgod prolazim pored njene kuće, uvek iskoristim priliku da je pitam kakav je Ahmad u školi, da li pravi probleme. Taj razgovor ne traje dugo, jer ona ne zna engleski, a ja srpski, ali nekako se ispričamo, npr ovako: „problem or no problem?“, onda ona meni kaže „Ahmad good, no problem“. Uvek je nasmejana i Ahmad je mnogo voli. Otkad je krenuo u školu, dosta je naučio srpski, pa nam nekad i on, pomogne oko prevoda. To su stvari koje me svakodnevno čine srećnom. Moja vredna i pametna deca, imaju koliko toliko normalan život. Mi jesmo ovde zaglavljeni, ali ali trudim se da to liči na neki normalan život. Ustanem ujutru, probudim decu i ispratim ih u školu, spremim se, odem do prodavnice, popijem čaj sa nekom od žena iz kampa, kada mi se najstarija ćerka vrati, onda mi ona pomogne tako što pričuva najmlađu dok ja odem da zaradim malo novca, kako bismo imali za osnovne stvari.

Osećam se prihvaćenom. Ovo nije idealan život i nije onakav kakav sam zamišljala da ću živeti, ali je svakako moj život i trudim se da iz njega izvučem najbolje.

Biće mi žao kada dođe vreme da napustim Sjenicu, jer smo ovde uspeli posle dužeg vremena da vratimo svoje živote u normalu. Ali verujem da ćemo u Nemačkoj imati bolje uslove. Zato želim da idem.

Zahra: Pobegla sam od braka na koji su me naterali

Zovem se Zahra. Imam 26 godina, godina koje želim da ostavim iza sebe. Potičem iz patrijarhalne avganistanske porodice, u kojoj reč žene, pa i njena sudbina i život, nisu vredni. Hidžab su mi stavili još kada sam imala šest godina. Sestre i ja smo živele kako su naši roditelji i braća želeli. Kako se mi osećamo, nije bilo važno.

Tako su me i udali. Sećam se tog dana, kao najgoreg u svom životu. Čoveka kog su smatrali sjajnom prilikom za mene sam znala od najranijeg detinjstva. Kako ga i ne bih znala? Imućan starac, toliko uticajan da je verovatno svaka porodica, koja je imala žensko dete za udaju, poželeva da pregovara baš sa njim. Većina brakova oko mene bila je sklopljena pukim pregovorima.

Ja sam sanjala nešto drugo. Kao mala, stalno sam gledala ruske filmove i serije. Bila sam opčinjena životom u Rusiji! To je za mene bio svet koji u svojoj zemlji nisam mogla da vidim. Žene su bile obučene u predivne, izazovne haljine... Bile su lepe, nasmejane, zaljubljujivale su se.... Bežala sam u taj svet. Maštala o njemu. Zamišljala sebe kao jednu od junjakinja iz filma.

Ali roditelji su me udali za starca koga sam pomenula. Uticajan čovek iz Kabula, koji je mogao da kupi sve, da ima sve, pa je tako i želeo i mene da kupi, baš kao i svoje tri dotadašnje žene. Stariji je više od četrdeset godina od mene. Na brak su me doslovce primorali. Opirala sam, ali jednog dana su se pojavila braća mog proasca. Zajedno sa mojom braćom su me zatvorili u sobu i tukli i terali da pristanem da se udam. Iz mojih usta nikada nije izašlo „DA“ ali su oni ostalima preneli kao da jeste.

Tako su me doslovce na silu odveli i tako je počeo moj pakao. Starac je davao sve od sebe da ga prihvatim. Obasipao me je zlatom, nakitom, kupovao najskupoceniju garderobu. Nisam pristajala. Vremenom je postajao sve nestrpljiviji, pa je počeo i da me tuče. Najpre su to bili šamari, a posle najstrašnije batinanje. Počele su da me maltretirale i njegove sestre. Postala sam vreća na koju se svako istresao, pod izgovorom da sam ja ta koja treba da se stidi, jer mi je pruženo sve, a ja nezahvalna.

Ali nisam pristajala. Stalno sam ponavljala da taj brak ne postoji, jer je za brak potrebno da oba supružnika kažu „da“. Tukli su me, ponižavali, ali nikada suzu nisam pustila.

Tri puta sam pokušala da pobegnem. U glavi sam imala samo jedan cilj- da živim slobodno! Maštala sam o odlascima u školu, samostalnoj šetnji, sreći. Pokušavala sam da se obratim za pomoć, uspevala sam da se domognem kontakata žena koje su ohrabrivale druge žene, koje su delovale kao da imaju nekog uticaja. Sve je bilo bezuspešno. Shvatila sam da je jedini način da pobegnem. Sakupljala sam novac, nakit i sve vredno što sam imala i uz pomoć toga pokušala da pobegnem.

Tri puta me je pronašao. Njegovi ljudi bi mi ulazili u trag, vraćali me njemu. Uvek me je tukao do besvesti. Govorio da ću njegova biti do kraja života. Nisam odustajala.

Sada se nalazim na svom putu ka slobodi. Smeštena sam u Centru za azil u Krnjači. Put do Srbije je bio strašan i brutalan. Morala sam da se pridružim grupama migranata, jer sama nikada ne bih stigla do tamo. Međutim, momci koje sam platila da me zaštite i predstave kao svoju sestru, suprugu, su se često izživljavali i udarali me. Trpela sam. Znala sam da je i to cena koju moram da platim da bih se domogla cilja.

Moja sloboda ni sada nije potpuna. Pretnju osećam stalno. U grču sam i ne verujem nikom. Sa muškarcima ne bih volela ništa da imam ikada više. Sve što želim, jeste da se domognem neke razvijene zemlje, u kojoj bih bila slobodna i zaštićena od tog čoveka koji može sve.

Najveća želja mi je da se obrazujem i život posvetim ohrabrivanju žena, žrtava nasilja.

Znam da takav život postoji. Uvek sam znala da može i drugačije.

Arezo: Kako me je ljubav izdala

Sećam se kad sam prvi put videla Arezo i njenu ćerku Feirozu. Bio je tu i njen muž i svi zajedno (ja - psiholog Centra za pomoć azilantima) smo išli da upišemo malu Feirozu koja se rodila u Srbiji. Zahirulla, njen muž, mlad kao i ona, nezreo, vrcav, sav puca od ponosa, pokazuje mi bebu, grli Arezo, traži da se slikamo. Ona sitna, dostojanstvena, stoji čvrsto na nogama, ima 26 godina, ali spretno, a nežno se odnosi prema maloj Feirozi, kao da joj je treće dete, a ne prvo. Naizgled idilična porodica.

Povremeno se srećemo u kampu, sve deluje da je u redu. Šest meseci kasnije zove me jedan od azilanta, Mohamad, i kaže: „Slušaj, znam jednu ženu, tuče je muž, stvarno mislim da bi trebalo da porazgovaraš sa njom i da joj pomogneš“. Dogovorimo se da se svo troje nađemo u kampu.

Pojavljuje se Arezo. Spušta glavu i kaže „znam da je trebalo da ti kažem, ali nisam znala kako“. Kažem joj da razumem da je jako teško prihvatiti da se tako nešto dešava, a još teže podeliti sa nekim, i da joj ništa ne zameram. Sa suzama u očima počinje da se poverava i njena životna priča se odmotava.

Arezo i Zahirulla su pobegli iz Avganistana jer su se zaljubili, a protiv volje njene porodice, posebno njenog strica koji je povezan sa Talibanima. Od tada ih on proganja, preti im i „šalje“ ljude na njih. Par puta su im upadali u sobu u kampu, njoj jednom pokušali da otrgnu dete sa grudi.

Zahirulla se neko vreme nosio sa tim i pokušavao da nađe rešenje, a onda počeo da izlazi, pije i da je tuče kad se vrati kući. Kaže „pokazaću ti modrice

kad budem mogla, pametno me tuče, po grudima i leđima, da se ne vidi". Srce mi se cepa, dok je gledam tako slomljenu, ženu koja je izgubila i to malo oslonca koji je imala u vrtlogu neizvesnosti i okrutnog i teškog izbegličkog života. Ne želi da ga prijavi, nema snage, a i boji se kako će sama.

Par dana kasnije se i razdvajaju i on odlazi dalje u Evropu, da kako kaže „započne svoj život bez nje“. Arezo preplavljena anksioznošću, ne uspeva da stane na noge, konstatno plače ima napadepanike. Ponavlja sebi „ne mogu sama, ne mogu sama!". Ali i pored toga ne odustaje. Javi se svaki put kad joj je teško, dođe na savetovanje, brine i odgovorna je majka maloj Feirozi. Tu leži izvor njene snage, na šta je stalno vraćam. Kažem joj „kako ne možeš! Pa pogledaj, vreme prolazi, ti si sama, a Feiroza izrasta u jednu veselu, sigurnu i radoznu devojčicu“.

Feiroza se igra u mom krilu i traži novu stvar koju će da stavi u usta. Pitam Arezo „da li znaš šta to znači? Da li znaš šta Feiroza, iako je mala i verovatno me zaboravi između dva susreta, sme da mi sedne u krilo?“.

Arezo zbunjeno kaže „ne...“, a ja pobedonosno poentiram „zato što si ti takva, sjajna majka uz koju se devojčica oseća dovoljno sigurno i hrabro da malo sama istraži okolinu i da prihvati rizik, jer zna da si ti tu, ako se opeče.“

Arezo se osmehuje, i kaže „ona je sve što imam“. Korak po korak, vraća joj se staro samopouzdanje, čak i više nego što je imala.

Koliko god da je teško i koliko god da je usamljena. Sad još ostaje da pusti korenje i da vidi kakvu će budućnost graditi za sebe i svoju ćerku. Feiroza je pre neki dan napunila godinu dana. Dobila sam poziv za žurku, a posto nisam mogla da dođem, kasnije i slike sa proslave. Feiroza u haljinici, beba koja je bez korena, rođena u izbegilštvu, i njena mama lavica. Obe preživele više nego što mogu da zamislim - višestruke pokušaje prelaska granica, smucanje po šumi, neprijatni i bolni susreti sa policijom, strah, guranje nazad u Srbiju, patnja, strah, heizvesnost. A eto ih obe idalje stoje i smeše mi se sa fotografija.

Roja: Razmišljam da se vratim u Iran

Ja sam Roja iz Širaza u Iranu. Imam 30 godina. Mesec dana smo u centru za azil u Bogovađi, moj suprug Nazim, naše dvoje dece, njegov brat i njegova žena.

Teško mi je. Ovo nije život kojem sam se nadala. Ne mogu da se snađem.

U Iranu sam bila instuktorka vožnje. U Iranu nema mnogo instruktorki vožnje, a i ja sam mogla samo da budem instruktorka ženama. Milad je psiholog, Nazim ekonomista, njegova žena je knjigovođa. Dugo se znamo, bliski smo izuzetno, svi volimo da se veselimo.

Iskreno, želimo evropski život – da ideš na posao, ne nosiš hidžab, oblačiš se kako želiš, vidaš se sa prijateljima, čitaš novine i knjige, ideš na koncerte, plešeš,

ideš u restoran, kuvaš kod kuće drugačiju hranu. Mi to nismo mogli. Ja verujem da je to važno svakom čoveku. To je za mene sloboda. Tako zamišljam život.

Ne mogu sa drugima. Ne mogu sa sobom. Ne znam šta da kažem deci. Nemamo kupatilo, nemamo frižider, ne kuvam im, ne igramo se zajedno. Nema tišine nikada. Stalno su vriske, svađe, kontrola, rasprave, opet kontrole.

Usamljena sam, bez obzira što sam sa porodicom, jer i pred njimato više nisam ja. Ne pričam šta mislim, šta mi teško pada,šta mi nedostaje, krijem strahove i ne smem da priznam da gubim nadu. Htela bih nešto drugo – da učim, da vidim, da pričam sa novim ljudima, da diskutujem. To mi nedostaje. Kad se javite da dolazite, ja brojim sate do susreta. Ali i to je ograničeno i kao iznuđeno. Evo moramo sa sedimo u vašim kolima da bismo razgovarali.

Stalno razmišljam i o tome da bi možda trebalo da se vratim.Moj muž i ostatak porodice ne želi. Oni hoćeda ostanu ovde ili da idu dalje. Ne znaju ni sami. Možda se Nazim predomisli. Mada,iskreno ni ja ne znam šta želim.

Mami i sestri koje su ostale u Iranu nisam rekla da razmišljam da se vratim. To bi ih obradovalo. Bile bi presrećne, samo da smo zajedno. One nisu krenule. Rekle su mi da su stare za promene.

Ja sam pobegla od praćenja, zastrašivanja, hapšenja braće, sestara, komšija, prijatelja. Videla si ove ljude iz Irana – svako ima nekog ko je bio uhapšen, prinuđen da nešto prizna,neko od njih jebio u zatvor i neke žene.

Nikom od nas nije bilo lako da krenemo sa aerodroma u Teherenu.

Pitali su: „gde ideš, zašto ideš, kad se vraćaš, koliko para imaš, kod koga ideš...

”

U Beogradu ista pitanja. Uz dodatno: „šta očekuješ od posete Srbiji“.

Na oskudnom engleskom pitaju oni, na još oskudnijem mi odgovaramo kako želimo da posetimo Beograd. A u sebi krijemo da želimo da nestanemo, da odemo na neko dobro mesto, negde gde ćemo biti slobodni,gde ćemo raditimoći da pevamo ako nam se peva, da budemo sa kim hoćemo,dapričamo ono što mislimo...

Krijumčar nam je u u Iranu obećao: „Let do Beograda, dve noći u Beogradu pa, iz Niša u Berlin. Sve je sređeno.“

Bilo je to pre godinu dana. Evo nas u kampu u sobi koju delimo sa još petoro ljudi... bez pravog života i bez ideje kako dalje... Mi nismo ljudi koji su spremni da krenu na granicu, a da na njih Mađari puštaju pse, da nas tuku i ponižavaju... A sve to podrazumeva ilegalni prelazak granice. Čekamo. Možda ovde dobijemo azil. Ne znam. Ne znam ni za šta se više borim.

CENTAR ZA ZAŠTITU I POMOĆ TRAŽIOCIMA AZILA
ASYLUM PROTECTION CENTER

Tel: +381 11 323 30 70; +381 63 7047 080;
Fax: +381 11 323 30 70;

Beograd

Adresa: Mišarska br. 16, 11000 Beograd, Srbija
Adresa: Gavriła Principa 13, 11000 Beograd, Srbija
Adresa: Sime Iđumanova br.14, 111118 Beograd, Srbija

Preševo

Adresa: Vase Smajevića br.11, 17523 Presevo, Serbia

Subotica

Adresa: Braće Radića 3, 24 000 Subotica, Srbija

Email:

sediste@apc-cza.org; rados.djurovic@apc-cza.org;

Websites:

<http://www.apc-cza.org>;
www.azilsrbija.rs;

Facebook:

<https://www.facebook.com/AzilUSrbiji>;

Twitter:

https://twitter.com/APC_CZA;

APC/CZA

ASYLUM PROTECTION CENTER
CENTAR ZA ZAŠTITU I POMOĆ TRAŽIOCIMA AZILA